

Programma 2 Meedoen in Winterswijk

gemeente
Winterswijk

Inleiding

Dit programma is uitgewerkt in vier onderdelen: meedoen met sport, cultuur, onderwijs en werk.

Programma 2 sluit daarmee aan op programma 1, waarin het vooral gaat om meedoen op het gebied van welzijn en gezondheid.

De kracht van cultuur, sport en verenigingen

Cultuur verrijkt, brengt mensen samen en verbindt: een belangrijke factor voor welzijn. We zetten in op de verbinding tussen kunst, cultuur, onderwijs en het sociaal domein. Sport zorgt voor preventie, ontspanning en een gezond leven. Samen met cultuur heeft sport een positieve invloed op de persoonlijke ontwikkeling. Wij waarderen dat en dragen hieraan bij.

Bestaanszekerheid

Het hebben van werk en daarmee het meedoen in de samenleving, draagt in hoge mate bij aan het welzijn en het voorkomen van armoede. We ondersteunen de weg naar een reguliere baan, rekening houdend met de kwetsbaarheid en ontwikkelkansen.

Onderwijs voor iedereen

Gelijke kansen betekent soms ongelijk investeren; passend en bereikbaar onderwijs is essentieel. Voor gelijke kansen werken we samen met onderwijs en verenigingen.

2.1 Cultuur

Ambitie

Cultuur verrijkt, brengt mensen samen en verbindt. Het is een belangrijke factor voor het welzijn en de persoonlijke ontwikkeling van onze inwoners. Cultuur draagt ook bij aan een aantrekkelijke fysieke omgeving. Het is daarmee ook een belangrijke drager van onze toeristische en daarmee ook economische sector. We willen cultuur behouden en waar mogelijk versterken.

Relevante documenten:

- Cultuurnota
- Museumvisie
- Erfgoednota 'Wi-j doet 't samen'
- Beleidsnota 'Archeologische monumentenzorg in de gemeente Winterswijk'
- Beleidsnota 'Aardkundige waarden in Winterswijk'
- Kerkervisie Oost Achterhoek

Doelstellingen

Inzetten op behoud en ontwikkeling van (fysiek) erfgoed

Activiteiten

Uitvoeringsagenda erfgoednota 'Wi-j doet 't samen'

We voeren ons erfgoedbeleid samen met de gemeenten Aalten en Oost Gelre uit.

Kwaliteit (toelichting)

We voeren ons erfgoedbeleid samen met de gemeenten Aalten en Oost Gelre uit en blijven inzetten op de implementatie van de Omgevingswet en het Verdrag van Faro. Cultureel erfgoed speelt een belangrijke rol bij ruimtelijke ontwikkelingen en transitie, we nemen van de omgevingsvisies de identiteit van gebieden als uitgangspunt voor ruimtelijke kwaliteit.

Samenwerking

Binnen de samenwerking met de gemeenten Aalten en Oost Gelre geven we verder uitvoering aan de gezamenlijke uitvoeringsagenda. Daarbij ligt in 2027 extra focus op jongeren en het versterken van hun betrokkenheid bij erfgoed. De twee trainees die binnen de samenwerking zijn aangesteld, worden hiervoor ingezet. Zij leveren een bijdrage aan de uitvoering en zorgen tegelijkertijd voor kennisontwikkeling en extra uitvoeringskracht binnen het erfgoedbeleid.

Ook werken we regionaal verder aan het project Erf(goed)transformaties in de Achterhoek. Hierbij ligt de focus onder andere op toekomstbestendige erven en het realiseren van betaalbare woningen op erven. De resultaten en ervaringen uit het provinciale project Wonen op de boerderij, dat in 2026 is uitgevoerd, benutten we hierbij om de aanpak voor erftransformaties verder te ontwikkelen.

Daarnaast blijven we samenwerken binnen het Cultuur- en Erfgoedpact Achterhoek en het regionale erfgoedakkoord. Hiermee versterken we de verbinding tussen cultuur, erfgoed en de ruimtelijke en maatschappelijke opgaven in de Achterhoek.

Omgevingswet

We blijven inzetten op de verdere implementatie van de Omgevingswet en het Verdrag van Faro. Binnen het project De verhalenfabriek wordt het werken met gebiedsbiografieën verder afgerond en benut bij ruimtelijke ontwikkelingen.

In 2027 starten we daarnaast met het opstellen van de Nota Omgevingskwaliteit.

Deze nota is een wettelijke verplichting vanuit de Omgevingswet en vormt een belangrijk kader voor de beoordeling van initiatieven. We benutten het opstellen van de nota nadrukkelijk ook om procedures en voorwaarden voor initiatiefnemers te verduidelijken. Door transparantere en beter begrijpelijke voorwaarden te formuleren, willen we het voor initiatiefnemers duidelijker maken welke kwaliteit we verwachten en hoe zij hun plannen hierop kunnen afstemmen. Hiermee dragen we bij aan een begrijpelijker en voorspelbaarder proces bij ruimtelijke initiatieven.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering van de geplande activiteiten verloopt grotendeels volgens planning.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Lokaal toereikend media-aanbod

Activiteiten

We ondersteunen een sterke streekomroep met een lokale hub in Winterswijk

Gemeente Winterswijk heeft op dit moment een lokale publieke omroep: RTV Slingeland. Het Rijk bereidt een stelselwijziging voor waarbij vanaf 1 januari 2028 niet langer wordt gewerkt met lokale omroepen per gemeente, maar met streekomroepen die een groter gebied bedienen. Voor de Achterhoek betekent dit dat er één streekomroep komt voor de negen Achterhoekse gemeenten.

Met de invoering van dit nieuwe stelsel verliezen alle huidige lokale publieke omroepen per 1 januari 2028 hun zendmachtiging. Deze wijziging maakt deel uit van de Wet versterking lokale omroepen, die naar verwachting op 1 november 2026 in werking treedt.

Kwaliteit (toelichting)

Het stelsel, de financiering en de regelgeving rond lokale publieke omroepen veranderen de komende jaren ingrijpend. Dit heeft gevolgen voor zowel de gemeente Winterswijk als RTV Slingeland. De huidige wettelijke zorgplicht voor gemeenten vervalt per 1 januari 2028, wanneer het nieuwe stelsel van streekomroepen van start gaat. Vanaf dat moment wordt de basisnieuwsvoorziening bekostigd door het Rijk via één streekomroep per verzorgingsgebied. Het aantal omroepen wordt teruggebracht naar maximaal 80 streekomroepen.

Volgens de concept-wettekst krijgen gemeenten een volwaardige adviestaak in de aanwijzingsprocedure van de streekomroep. Gemeenten moeten onder meer adviseren over het Programmabeleid Bepalend Orgaan (PBO), het vrijwilligersbeleid, lokale samenwerking, de wijze waarop de omroep de geografische en sociaal-culturele verscheidenheid bedient en de zichtbaarheid en vindbaarheid van het media-aanbod.

De aanwijzingsprocedure voor de streekomroepen start naar verwachting begin 2027, mits de Wet versterking lokale omroepen uiterlijk 1 november 2026 in werking treedt. Deze procedure heeft kenmerken van een aanbesteding: alle kandidaat-omroepen moeten onder gelijke voorwaarden kunnen meedingen, en de uiteindelijke aanwijzing wordt landelijk vastgesteld. Het maximum aantal verzorgingsgebieden blijft 80.

In aanloop naar deze stelselwijziging werkt RTV Slingeland samen met Regio8. Deze samenwerking is bedoeld om voorbereid te zijn op de toekomstige inrichting van het stelsel en om journalistieke capaciteit te versterken.

De verkenning van de lokale hub volgt in de loop van 2027

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De Wet versterking lokale omroepen treedt op 1 november 2026 in werking, mits de Eerste Kamer hier tijdig een besluit over neemt. Er is dan een overgangperiode tot 1 januari 2028. Tot die tijd blijven we de lokale omroep RTV Slingeland houden in Winterswijk.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We houden muziek- en cultuuronderwijs toegankelijk voor kinderen en jongeren

Activiteiten

Culturele infrastructuur bestendigen en waar mogelijk versterken

We hebben als middelgrote gemeente met centrumfunctie een rijk en divers cultureel aanbod, met een hoog voorzieningenniveau en rijk verenigingsleven. We willen onze huidige culturele infrastructuur bestendigen en waar mogelijk versterken. Onder andere door middel van meer verbinding, nauwere samenwerking en het vergroten van het culturele netwerk zetten we hierop in.

Kwaliteit (toelichting)

Museum Villa Mondriaan zet in op een stevige professionaliseringsslag. Theater de Storm voert in 2027 het installatietechnische deel van de renovatie uit en dient hiervoor in het voorjaar van 2027 een subsidieaanvraag in bij de gemeente

Winterswijk. Samen met Boogie Woogie werken we verder aan passende huisvesting voor haar activiteiten.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Conform planning.

Tijd (indicator)

Stimuleren van meedoen aan kunst & cultuur

We vinden het belangrijk dat iedereen in Winterswijk kan meedoen, ook als het gaat om kunst en cultuur. Zowel actief (bijvoorbeeld door het bespelen van een instrument) als receptief (bijvoorbeeld door naar een theatervoorstelling te gaan). Kunst en cultuur dragen bij aan het welzijn en de kwaliteit van leven van onze inwoners. Samen met culturele partners zetten we hiervoor een aantal nieuwe activiteiten op.

Kwaliteit (toelichting)

Conform het uitvoeringsprogramma van de Cultuurnota 2025 - 2028 hebben we in 2027 extra aandacht voor kunst. We kijken naar de mogelijkheden om de zichtbaarheid van onze kunstwerken in de openbare ruimte te vergroten, bijvoorbeeld via QR codes of een route langs kunst in de openbare ruimte.

Samen met de culturele partners geven we verder uitvoering aan het Convenant Amateurkunst Winterswijk.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Conform planning.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We zorgen voor passende huisvesting voor Boogie Woogie

Indicatoren

- Het huidige niveau van het culturele aanbod blijft in stand.
- De activiteiten uit de uitvoeringsagenda's zijn behaald.

Risico's

- Het aantal bezoekers blijft achter als gevolg van economische ontwikkelingen.
- Het 'vermarkten' van archeologische en aardkundige waarden lukt onvoldoende door gebrek aan capaciteit. Denk bijvoorbeeld aan de afname van het aantal vrijwilligers.
- Bij onderhoud en restauratie aan monumenten wordt het steeds moeilijker om aan vakmensen en materialen te komen. Hierdoor lopen subsidieaanvragen nog wel eens langer door. Of er zijn aanvullende kosten, doordat er extra schade ontstaat door te lang wachten op herstel.

2.2 Sport

Ambitie

Sport moet voor iedereen betaalbaar en toegankelijk zijn. Sport levert een belangrijk aandeel aan de preventiedoelen. We stimuleren mensen die weinig tot niet actief zijn tot meer bewegen.

Relevante documenten:

- Sportnota

- Lokaal sportakkoord
- Regionaal sportakkoord

Doelstellingen

Sportvoorzieningen zijn toekomstbestendig en betaalbaar

Activiteiten

We brengen de subsidie voor Zwembad Jaspers structureel op orde, zodat de organisatie toekomstbestendig blijft functioneren zonder jaarlijkse incidentele aanvullingen

Wij zien het overdekt zwembad als een belangrijke voorziening voor onze inwoners. Om zwembad Jaspers toekomstbestendig te houden worden er scenario's in 2027 uitgewerkt en afgerond.

In de begroting van 2028 is voor het zwembad in het MJOP nog geen bedrag opgenomen. Dit wijkt af van eerdere communicatie maar is wel in lijn met de afspraken die hierover in het verleden zijn gemaakt en die zijn vastgelegd in de statuten van het zwembad. Een wijziging van deze systematiek vraagt om aanpassing van de statuten van het zwembad. Het voornemen is om dit op te pakken zodra het nieuwe bestuur in positie is. De financiële gevolgen worden vervolgens meegenomen in de begroting voor 2028. Voor het jaar 2027 wordt daarom de werkwijze gehanteerd zoals die ook de afgelopen jaren is toegepast waarbij de geraamde kosten voor het onderhoud van het gebouw onderdeel zijn van de subsidieaanvraag van het zwembad.

Kwaliteit (toelichting)

Met het nieuwe bestuur wordt het opstellen van de toekomstvisie inclusief een realistische begroting naar verwachting in 2027 afgerond.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

2027

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Het aantal actieve sporters blijft op het niveau van 2024. (Bron: Waarstaatjegemeente.nl)
- Het aantal maatschappelijke activiteiten bij sportverenigingen breidt zich uit.

Risico's

De risico's zijn zo divers dat ze in elk project/elke activiteit apart worden afgewogen.

2.3 Inkomen en participatie

Ambitie

Wij zorgen ervoor dat iedereen kan meedoen in de samenleving. Werk en inkomen en een goed vangnet voor bestaanszekerheid zijn hiervoor belangrijk.

We willen intergenerationele problematiek, waaronder armoede, zoveel mogelijk doorbreken. Onze ambitie is dat Winterswijk in 2040 armoedevrij is.

Relevante documenten:

- Integrale verordening sociaal domein.
- Samen aan het stuur.
- Wij Winterswijk, visie sociaal domein 2025-2033.
- Beleidsplan armoedevrij Winterswijk 2025.

- Beleidsnotitie Wet inburgering 2022.

Doelstellingen

Meedoen zonder belemmeringen

Activiteiten

Voorkomen en bestrijden van van armoede en schulden

We werken aan het voorkomen van armoede en schulden, dit doen we door de volgende maatregelen: -We benaderen scholen om lessen te geven over financiën. We signaleren schulden vroegtijdig en zorgen ervoor dat er passende hulp, bv via de Stadsbank wordt geboden.- We bieden nazorg na schuldhulpverleningstrajecten om terugval te voorkomen door periodiek met de inwoner in gesprek te gaan zolang dat nodig is. We activeren inwoners om duurzame uitstroom uit armoede te bevorderen. Dit doen we onder andere door de pilot perspectief.

Kwaliteit (toelichting)

Sociaal Team De Post ontwikkelt een uniforme inkomenstoets op besteedbaar inkomen. Inwoners hoeven hun financiële situatie dan niet meer bij elke instelling opnieuw aan te tonen en laten hun gegevens niet op verschillende plekken achter. Aan de hand van de toets kunnen wij hen direct doorverwijzen naar maatschappelijke instellingen, de Stadsbank Oost-Nederland of de inkomensvoorzieningen van Fijnder. Inwoners krijgen zo sneller de ondersteuning die bij hun situatie past. Inkomensondersteunende regelingen verstrekken wij, waar mogelijk, proactief. Fijnder kent bijvoorbeeld de individuele inkomenstoets zonder nieuwe aanvraag toe aan inwoners die deze voorziening eerder hebben aangevraagd.

We gaan de VoorzieningenWijzer inzetten. De VoorzieningenWijzer is een hulpmiddel waarmee alle lokale regelingen en landelijke toeslagen eenvoudig te vinden en aan te vragen zijn, ook op het gebied van energie en zorgverzekering. Inwoners kunnen dit hulpmiddel zelf gebruiken. Ook professionals van Fijnder en het Sociaal Team De Post en vrijwilligers kunnen ermee werken in hun gesprekken met inwoners.

Daarnaast starten wij de samenwerking met ervaringsdeskundigen die zelf financiële problemen hebben meegemaakt en hun ervaring inzetten in de schuldhulpverlening en de armoedebestrijding.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering van het beleidsplan Armoedevrij Winterswijk 2040 loopt door in 2027. Wij sluiten in 2027 aan bij de Divosa Benchmark Armoede & Schulden en starten we de samenwerking met de ervaringsdeskundigen.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Perspectief bieden op een betere toekomst

Activiteiten

Pilot perspectief: verbinden van re-integratie en bestaanszekerheid

We voeren een pilot uit voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en veelal meervoudige problematiek. In de pilot verbinden we re-integratie met bestaanszekerheid. In de dienstverlening aan inwoners op weg naar (regulier) werk worden belemmeringen op alle leefgebieden, zoals schulden, verslaving in samenhang en parallel aangepakt.

Kwaliteit (toelichting)

De pilot staat open voor (vrijwel) alle inwoners op weg naar werk en participatie, ongeacht hun afstand tot de arbeidsmarkt. Veel van hen hebben te maken met meervoudige problematiek. Twee klantregisseurs vanuit Sociaal Team De Post voeren de regie op deze trajecten. Zij werken met een beperkte caseload en houden daardoor ruimte voor een individuele benadering en maatwerk. De doelstellingen en randvoorwaarden van de pilot leggen wij vast in een plan van aanpak. Het plan stellen wij samen met Fijnder, lokale werkgevers en het Sociaal Team De Post op. Het wegnemen van belemmeringen om te participeren in de samenleving blijft het belangrijkste doel. Participeren kan door aan het werk te gaan, maar ook vrijwilligerswerk is een mogelijkheid.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De pilot start in het najaar van 2026 en heeft een looptijd van twee jaar. Daarmee is 2027 het eerste volledige uitvoeringsjaar en loopt de pilot door tot in 2028. Wij houden de raad periodiek op de hoogte van de voortgang. In de loop van 2027 voeren wij een tussenevaluatie uit.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We gaan het aanbod binnen de meedoenregeling en andere inkomensondersteunende regelingen verruimen. Hierbij hebben we extra aandacht voor kinderen. We zorgen voor betere toegankelijkheid en bekendheid van deze regelingen

Doelstellingen

We gaan meer capaciteit beschikbaar stellen voor nazorg en begeleiding om herhaling van problemen en terugvallen zoveel mogelijk te voorkomen

Indicatoren

- Het aantal bijstandsgerechtigden blijft op het niveau van 2022.
- We komen uit met het rijksbudget voor het betalen van bijstandsuitkeringen.

Risico's

- De economie verslechtert, waardoor er meer mensen een beroep doen op een bijstandsuitkering.
- Door economische omstandigheden groeit het aantal mensen met problematische schulden.
- De financiële compensatieregeling van het Rijk voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen wordt niet verlengd, terwijl we nog wel Oekraïners opvangen.

2.4 Educatie

Ambitie

Onderwijs is essentieel voor iedereen. Daarom werken we, samen met onderwijs en verenigingen, aan gelijke kansen. We bouwen onderwijsvoorzieningen conform het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). Duurzaam, met goede ventilatie en groene schoolpleinen.

Relevante documenten:

- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2021-2037.
- Beleidsnotitie Voor- en Vroegschoolse Educatie.

Doelstellingen

Het middelbaar onderwijs in Winterswijk is belangrijk voor jeugd en de regio. We zetten in op kwalitatief, aantrekkelijk, duurzaam onderwijsaanbod en versterken de samenwerking tussen onderwijs, ondernemers, politie en maatschappelijke organisaties

Doelstellingen

Vanuit de behoefte van de regionale arbeidsmarkt kijken we waar we kunnen faciliteren in kansen voor mbo- en hbo-opleidingen

Doelstellingen

We bevorderen kansengelijkheid

Activiteiten

Uitvoeren Notitie Lokale Educatieve Agenda gemeente Winterswijk 2025-2033

Onderwijs, kinderopvang en de gemeente Winterswijk bevorderen samen de kansengelijkheid, talentontwikkeling, inclusie en het welzijn voor alle kinderen van nul tot achttien jaar in Winterswijk.

Dit is afgesproken in de Notitie Lokale Educatieve Agenda Winterswijk 2025-2033.

Kwaliteit (toelichting)

In het kader van het uitvoeringsprogramma bij de Notitie Lokale Educatieve Agenda Winterswijk 2025-2033 is het bestuurlijk overleg in september 2025 gestart met de uitvoering van de doelen uit de notitie. In de periode 2025-2033 werken we aan de volgende doelen:

- We vergroten gelijke kansen en talentontwikkeling voor alle kinderen van nul tot achttien jaar. We voorkomen onderwijsachterstanden, ondersteunen kinderen die opgroeien in armoede, bieden een rijk naschools aanbod, stimuleren het behalen van een startkwalificatie en versterken basisvaardigheden.
- We bevorderen inclusie voor alle kinderen van nul tot achttien jaar. We werken aan gelijke onderwijskansen, verminderen segregatie en stimuleren integratie. Ieder kind krijgt toegang tot kinderopvang en onderwijs in de buurt. Daarnaast versterken we de ketenaanpak voor zorg en veiligheid, zodat ondersteuning goed op elkaar aansluit.
- We versterken het welzijn van alle kinderen van nul tot achttien jaar. We verbinden onderwijs steviger met kunst, cultuur en sport, en zetten in op weerbaarheid en mentale gezondheid. We verbeteren de samenwerking tussen ouders, school en omgeving (de gouden driehoek) en zorgen voor een veilige, ondersteunende schoolomgeving met passende zorg.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De doelen uit de Notitie Lokale Educatieve Agenda Winterswijk worden uitgevoerd in de periode van 2025 tot en met 2033.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We breiden de verlengde schooldag uit op de scholen waar dit nodig is. We verbeteren het concept de inclusieve bso en breiden deze verder uit

Doelstellingen

We voeren het Integraal Huisvestingsplan voor schoolgebouwen uit. Daarbij zorgen we waar nodig voor passende sportvoorzieningen zoals gymzalen

Activiteiten

Uitvoeren Integraal Huisvestingsplan (IHP) scholen

We werken samen met onderwijs, kinderopvang en belangenverenigingen aan het IHP 2021-2037. Samen met betrokken partijen werkt de gemeente aan het IHP en de bijbehorende planning.

Kwaliteit (toelichting)

De ontwikkeling van de buurtchapsschool in 't Woold wordt in bouwteamverband gerealiseerd; dit team is inmiddels samengesteld en heeft in 2026 een ontwerp uitgewerkt en naar verwachting volgt in 2027 de bouwfase. Het bestuur van vrije school De Esch is in 2026 een voorbereidingskrediet toegekend. Daarmee is de start van het renovatie traject gemarkeerd, wat naar verwachting tot in 2027 doorloopt. Ook zijn de gesprekken over de realisatie van het Integraal Kindcentrum (IKC) Zuid-West opnieuw opgestart. De betrokken scholen zijn De Korenburg, De Schakel en Julianaschool. 't Kempken in Meddo is in 2026 een voorbereidingskrediet toegekend; het bestuur heeft gekozen voor renovatie. Deze wordt begeleid door stichting Mevrouw Meijer (ideëel bureau schoolarchitectuur) en er wordt nadrukkelijk afgestemd met de overige ruimtelijke ontwikkelingen die uit de dorpsvisie voortvloeien. De start van de uitvoering wordt in 2027 verwacht. Tot slot is de evaluatie van het IHP samen met betrokken partijen nog voor de zomer van 2026 gestart; Naar verwachting wordt de raad die begin 2027 voorgelegd.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Doorlopend

Tijd (indicator)

Indicatoren

- De voortgang van de (ver)bouw van scholen gaat volgens planning van de eerste fase van het Integraal Huisvestingsplan.

Risico's

- Integraal Huisvestingsplan: stijgende bouwkosten.

Financiële afwijkingen programma 2

Baten en Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027 stand 1e prognose 2026	Aanpassing begroting 2027	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten								
2.1 Cultuur								
5.5 Cultureel erfgoed	53	127	77	0	77	77	77	77
5.6 Media	62	42	0	0	0	0	0	0
Totaal 2.1 Cultuur	114	169	77	0	77	77	77	77
2.2 Sport								

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027 stand 1e prognose 2026	Aanpassing begroting 2027	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
5.1 Sportbeleid en activering	317	0	0	0	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	888	838	838	1	839	839	839	839
Totaal 2.2 Sport	1.205	838	838	1	839	839	839	839
2.3 Inkomen en participatie								
6.3 Inkomensregelingen	10.728	11.648	10.262	0	10.262	10.262	10.262	10.262
6.4 WSW en beschut werk	5.395	5.436	1.070	13	1.083	1.058	1.037	1.015
6.5 Arbeidsparticipatie	414	751	0	0	0	0	0	0
Totaal 2.3 Inkomen en participatie	16.537	17.835	11.332	13	11.345	11.320	11.299	11.277
2.4 Educatie								
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.316	1.476	1.100	0	1.100	1.100	1.100	1.100
Totaal Baten	19.173	20.319	13.347	14	13.361	13.336	13.315	13.293
Lasten								
2.1 Cultuur								
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.609	2.662	1.847	82	1.929	1.913	1.913	1.906
5.4 Musea	215	230	230	43	273	273	273	273
5.5 Cultureel erfgoed	486	613	504	35	539	525	525	524
5.6 Media	704	720	678	26	703	662	662	662
Totaal 2.1 Cultuur	4.013	4.225	3.257	187	3.444	3.373	3.373	3.365
2.2 Sport								
5.1 Sportbeleid en activering	2.607	1.210	1.013	129	1.143	1.143	1.143	1.197
5.2 Sportaccommodaties	2.678	2.944	2.831	240	3.071	3.243	3.228	3.212
Totaal 2.2 Sport	5.285	4.154	3.844	369	4.213	4.385	4.370	4.409
2.3 Inkomen en participatie								
6.3 Inkomensregelingen	18.650	20.465	18.984	325	19.309	19.309	19.309	19.309
6.4 WSW en beschut werk	8.550	9.111	5.855	61	5.917	5.940	5.906	5.871
6.5 Arbeidsparticipatie	1.002	1.350	610	154	763	783	803	803
Totaal 2.3 Inkomen en participatie	28.202	30.926	25.448	540	25.988	26.032	26.017	25.983
2.4 Educatie								
4.2 Onderwijshuisvesting	1.592	1.571	1.516	147	1.663	1.739	2.143	2.132
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.375	2.786	2.360	95	2.454	2.374	2.373	2.373
Totaal 2.4 Educatie	3.967	4.357	3.876	242	4.117	4.113	4.516	4.504
Totaal Lasten	41.467	43.663	36.426	1.337	37.763	37.903	38.277	38.262
Storting								
2.4 Educatie								
4.2 Onderwijshuisvesting	0	18.332	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-22.294	-41.676	-23.079	-1.323	-24.402	-24.568	-24.962	-24.969

Cultuur

De verhoging van de lasten met € 187.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Verhoging subsidie De Storm	€ 28.000 N
• Verhoging subsidie Boogie Woogie	€ 36.000 N
• Verhoging subsidie Villa Mondriaan	€ 36.000 N
• Verhoging subsidie Bibliotheek	€ 25.000 N
• Verhoging lasten Erfgoedcentrum	€ 28.000 N

De subsidies aan De Storm, Boogie Woogie, Villa Mondriaan en de Bibliotheek zijn geïndexeerd met 4,1 %.

Daarnaast is de subsidie aan Villa Mondriaan aanvullend verhoogd omdat Villa Mondriaan een professionaliseringsslag doorvoert.

De bijdrage aan het Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers (ECAL) wordt op basis van de goedgekeurde begroting van de ECAL naar boven bijgesteld.

Sport

De verhoging van de lasten met € 369.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Verhoging subsidie zwembad Jaspers	€ 162.000 N
• Verlaging lasten combinatiefunctie (buurtsportcoach)	€ 55.000 V
• Verhoging lasten compensatie zaalhuur	€ 54.000 N
• Verhoging lasten diverse binnensportaccommodaties	€ 182.000 N

In 2026 heeft de Raad ingestemd met een verhoging van de subsidie aan zwembad Jaspers voor 2026. Deze verhoging hebben wij ook voor 2027 in de begroting opgenomen en is de subsidie met 4,1 % geïndexeerd.

Vanuit het Rijk ontvangen wij een uitkering voor de combinatiefunctie. Dit wordt budgetneutraal in de begroting verwerkt. Daarnaast willen wij aanvullende activiteiten gaan uitzetten. Hiervoor is een bedrag benodigd van € 80.000. Het in de primitieve begroting opgenomen bedrag kan naar beneden worden bijgesteld omdat een bedrag van € 135.000 was opgenomen.

Een deel van de ingeboekte bezuiniging sport is elders gevonden binnen het beleidsveld sport (onderhoud sportaccommodaties ROVA en vermindering schoonmaakkrequentie sporthallen). Hierdoor is de ingeboekte bezuiniging op dit onderdeel teruggedraaid.

De schoonmaakkosten van de binnensportaccommodaties stijgen door indexatie en toename van werkzaamheden. Daarnaast is het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) geactualiseerd en zijn de toevoegingen aan de voorzieningen gestegen.

Inkomen en participatie

De verhoging van de lasten met € 540.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Hogere lasten uitvoeringskosten Fijnder	€ 31.000 N
• Hogere lasten integratieuitkering inburgering	€ 100.000 N
• Hogere lasten bijzondere bijstand	€ 166.000 N
• Hogere lasten personeelskosten Sw-medewerkers	€ 61.000 N
• Hogere lasten sociale activering (re-integratie)	€ 147.000 N

De uitvoeringskosten Fijnder zijn gestegen als gevolg van de doorgevoerde indexering.

In de praktijk blijkt het dat er meer inzet in het 2e en 3e jaar nodig is bij de inburgeraars.

Als gevolg van de toegenomen vraag en het verruimen van de inkomens grens zijn de lasten voor de bijzondere bijstand gestegen.

Door de nieuwe CAO voor de Sw-medewerkers zijn de personeelslasten gestegen.

Fijnder ziet een steeds grotere instroom van cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Dit betekent een opwaartse druk op het re-integratiebudget. Daarnaast heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld in de Algemene Uitkering voor de sociale infrastructuur. Dit budget is beschikbaar gesteld door het Rijk om als vangnet te dienen voor mensen die wel kunnen werken, maar voor wie dit niet, of nog niet, bij reguliere werkgevers mogelijk is. Hiervan is afgesproken dat deze één op één worden doorbetaald aan Fijnder.

Educatie

De verhoging van de lasten met € 242.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Hogere lasten OZB scholen	€ 40.000 N
• Hogere lasten Internationale schakelklas (ISK)	€ 105.000 N
• Hogere lasten Grenslandcollege	€ 80.000 N

De lasten van de OZB bij de diverse scholen zijn bijgesteld op basis van de werkelijke OZB-lasten 2026.

Bij het ISK zijn een 3-tal portacabins geplaatst waarvoor huur betaald moet worden. De Raad heeft een amendement aangenomen om voor de schooljaren 2026-2027 en 2027-2028 jaarlijks maximaal € 80.000 aan het Grenslandcollege beschikbaar te stellen.

Kredieten

In de begroting 2027-2030 zijn binnen dit programma diverse kredieten opgevoerd. Hieronder vindt u de 5 belangrijkste kredieten, die voor de jaren 2027-2030 zijn opgenomen.

Krediet	Bedrag	Jaar
IKC Buurtschappen - de Esch	€ 6.443.193	2028
IKC Buurtschappen - de Esch (installaties)	€ 2.761.369	2028
Toplaag kunstgras FC Winterswijk	€ 1.377.427	2027

Basisschool 't Kempken Meddo	€ 1.307.890	2027
------------------------------	-------------	------

Kunstgrasvelden FC Winterswijk	€ 996.310	2027
--------------------------------	-----------	------

Voor een volledig overzicht van de kredieten die zijn opgenomen in de begroting 2027-2030 verwijzen wij naar bijlage 4.

[Onttrekkingen en toevoegingen reserves](#)

In 2027 zijn er geen onttrekkingen of toevoegingen aan de bestemmingsreserves begroot.

